

Verbální frazémy se slovesem pohybu

V úvodu definuje diplomantka svůj cíl: zjištění textových funkcí verbálních frazérů se slovesy pohybu *jít* a *chodit* a to na materiálu Slovníku české frazeologie a idiomatiky 3, který bude konfrontován s výsledky vyhledávání v programu Českého národního korpusu SYN 2000.

Postup práce byl následující: výběr frazémů ze SČFI 3 – Výrazy slovesné, (celkem 284 frazémů, jejich zadání do SYN 2000, zhotovení seznamu frazémů nalezených v SYN 2000 (příloha A) s uvedením počtu výskytů v korpusu a gramatické charakteristiky nalezených frazémů. Získané výsledky zařazují materiál ze SČFI do frekvenční řady (příloha C), což aktualizuje zmiňovanou část materiálu SČFI 3. Je zajímavé, že z uvedeného počtu frazérů se jich 97 v korpusu už nevyskytuje.

Ve druhé kapitole definuje diplomantka stručně frazeologii a specifika verbálních frazémů. Tato kapitola by si zasloužila detailnějšího propracování z poněkud širšího pohledu na problematiku frazeologie.

V kapitole třetí se autorka věnuje strukturní klasifikaci získaného materiálu, uvádí veškeré kombinace dvoučlenné, tříčlenné až šestičlenné. Dochází k závěru, že nejčetnější jsou kombinace tříčlenné – V-prep-S, největší variantnost, i když s nízkou frekvencí, jeví kombinace čtyřčlenné a pětičlenné. Poněkud sporné se jeví je řazení do V-S a V-mono: *Jít šrekou* (V-S) a *jít šejdrem* (V-mono) je obojí možno hodnotit stejně - jako V-monokolokabilní, a naopak *pá* je možno spojit i se slovesy *být*, *dát*, stejně tak *jít (někam) šupem* je možné (a častější) nalézt i jako *poslat někoho někam šupem*. Je však nutno zdůraznit, že jde o frazémy zastarávající, v korpusu se nevyskytující (viz příloha C), anebo frazémy z jazyka dětského. Bylo by užitečné doložit, na základě jakých informací určila autorka uvedené frazémy jako monokolokabilní.

V kapitole čtvrté se diplomantka zabývá územ frazémů se slovesy pohybu omezeným na výskyt gramatických a morfologických kategorií. Je to kapitola materiálově nejbohatší a podává obraz detailní variantnosti zkoumaných frazémů na materiálu korpusu, zachycuje shody a rozdíly mezi korpusem a SČFI, varianty a polysémií. V subkapitole o gramatických kategoriích verba (4.1.1.3 Aktivum/pasivum) je otázkou, zda jde skutečně o pasivum, autorka by zde měla zmínit problém deagentnosti n. tzv. pasiva neosobního.

Kapitola pátá zkoumá sémantiku sloves *jít* a *chodit* u konkrétních frazémů a konstatuje u některých posun od skutečného pohybu k menší či větší abstrakci.

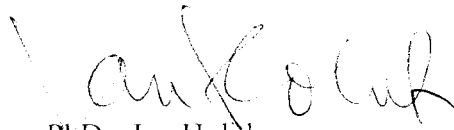
Závěrečná kapitola shrnuje výsledky celé analýzy, je však zbytečně stručná a skromná.

Práce je doplněna rozsáhlými přílohami. V příloze A uvádí všech 284 frazémů a jejich strukturní a gramatickou charakteristiku a to jak v SČFI tak v korpusu, počet výskytů v korpusu a varianty a polysémie, v příloze B abecední seznam frazémů, v příloze C frekvenční seznam frazémů dle výskytu v korpusu

Práce je psána dobrou, kultivovanou češtinou, diplomantce však uniklo několik drobných nepřesností v kvantitě samohlásek (např. *pá* píše někdy dlouze někdy krátce viz str. 124/133, *ze široka, na číhanou* str., 71, 112 a další), i nepřesností gramatických (str. 13 *z flintou, 73 ze slovesem, tyto slovesa*). Dále diplomantka uvádí v bibliografii i jinde pouze nesprávně SČFI 2, jde však o SČFI 3.

Přes tyto připomínky lze konstatovat, že se autorce podařilo podrobně zmapovat uvedenou oblast verbálních frazémů a dokázat, že zvládá techniku odborné práce s frazeologickým souborem včetně práce s Českým národním korpusem a že na základě zjištěných skutečností je schopna dospět k potřebným výsledkům. Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 19.1.2007

PhDr. Jan Holub
oponent